

ไม้ประดับกระถาง ลูกปัดออสเตรเลีย

พนม เกิดแสง

นักวิชาการศึกษา 8 ชำนาญการ

สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ฉบับนี้ยังคงอยู่ที่ สถานีวิจัยดอยปุย จังหวัดเชียงใหม่ ตามที่ได้บอกกล่าวไว้ในฉบับที่แล้วครับ เนื่องจากที่สถานีวิจัยดอยปุย มีงานวิจัยพัฒนาพืชเมืองหนาวหลายชนิด ซึ่งผมและทีมงานได้ขึ้นมาบันทึกเทปวีดิทัศน์ อยู่เกือบ 2 ปี ความจริงแล้ว อยากแนะนำพืชตัวอื่นๆอีก แต่เกรงว่าจะเบื่อเสียก่อน เอาไว้อีกกระยะหนึ่งหลังจากพาไปแนะนำที่อื่นๆ พอสมควรจะแวะกลับมาแนะนำ พลับ ของที่นี้อีกสักหนึ่งตอนครับ

ไม้ประดับกระถางเป็นพืชที่สำคัญทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่งของประเทศไทย ก่อให้เกิดรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูก จากการใช้กันภายในประเทศและการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ สามารถก่อให้เกิดรายได้เป็นกอบเป็นกำแก่ผู้ปลูก

ในปัจจุบัน ไม้ประดับกระถางได้รับความสนใจนิยมจากผู้บริโภคมากกว่าสมัยก่อน และมีความสำคัญในด้านเศรษฐกิจไม่น้อยกว่าพืชอื่น ๆ เนื่องจากพื้นที่ของบ้านเรือนที่อยู่อาศัยลดน้อยลง และการใช้ชีวิตในสังคมเมืองที่รีบเร่ง ประกอบกับไม้ประดับกระถางมีความต้องการพื้นที่ไม่มาก มีความสวยงามหลายหลากใช้ประดับตกแต่ง เคลื่อนย้ายสะดวก ปลูกและดูแลรักษาง่าย และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายรูปแบบ ก่อให้เกิดธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการปลูกไม้กระถางอย่างมากมาย



ลูกปัดออสเตรเลียมี ชื่อวิทยาศาสตร์ *Ardisia Crenata* วงศ์ *Myrsinaceae*
ชื่อสามัญ *Ardisia* ชื่ออื่นตาเบ็ดตาไก่, ลูกปัดออสเตรเลีย (ไทย)



ลูกปลัดอกเตยเลียเป็นไม้พุ่มขนาดเล็กเขียวตลอดปี) มีถิ่นกำเนิดในประเทศ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น และกระจายไปถึงอินเดีย สามารถอยู่ได้ในอุณหภูมิปกติทั่วไปไม่ชอบแดดจัด อุณหภูมิ ที่เหมาะสม 15°C - 18°C



ใบ เป็นแบบใบหนัง (Leathery) สีเขียวเข้ม แผ่นใบแคบ ปลายใบแหลม ใบจะแตกออกตามลำต้นและกิ่ง ขอบใบเป็นหยักและหนาขึ้นภายในมีใบค้ำที่เรียที่สามารตรึงไนโตรเจนอาศัยอยู่แบบต่างพึ่งพากัน

ดอกมีสีขาวและชมพู มี 5 กลีบ ดอกมีขนาดเล็ก



มีผลกลมเล็กๆ จำนวนมาก มีสีแดงเข้มสามารถติดอยู่กับต้นได้นาน อย่างน้อยถึง 6 เดือนใช้ประดับตกแต่งได้สวยงามมาก สามารถอยู่ได้ในอุณหภูมิปกติทั่วไปไม่ควรให้อยู่กลางแจ้งแดดจัด ต้องการอุณหภูมิ 15°C - 18°C ในฤดูหนาว ต้องการน้ำตามปกติ

การขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ดที่อุณหภูมิ 20°C จะงอกดีที่สุด และสามารถตัดชำยอดได้ ที่อุณหภูมิ 25°C จะงอกรากดี ในการนำเข้ามาครั้งแรกนั้น หัวหน้าสถานีวิจัยดอยปุย (คุณวิสิฎกิจสมพร) ได้กล่าวว่า นำเข้ามาจากประเทศออสเตรเลียและนำมาขยายพันธุ์ที่สถานีวิจัยดอยปุย จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากสภาพของภูมิประเทศเหมาะสมกับการเจริญเติบโตได้ดีเช่นเดียวกับ

ประเทศออสเตรเลีย และต้องทนกับสภาพอากาศที่ร้อนในบางช่วงได้ด้วย โดยนำเอาผลที่แก่จัด มา
 ชัดเอาเยื่อหุ้มเมล็ดออกให้หมด ล้างน้ำให้สะอาด ผึ่งแดดให้แห้ง และนำไปเพาะต่อไป



ผู้เขียนและหัวหน้าสถานีวิจัยดอยปุย

ปกติลูกบัต่ออสเตรเลียจะเริ่มออกดอกตั้งแต่ มิถุนายน-กรกฎาคม และเริ่มติดผลในเดือน
 สิงหาคม ประมาณกลางเดือนตุลาคมผลจะเปลี่ยนสีเป็นสีแดง หรือสีขาว แล้วแต่พันธุ์ กลางเดือน
 พฤศจิกายนผลจะมีสีแดงเข้มและสามารถอยู่บนต้นจนถึงเดือนเมษายนทีเดียว ผลแก่จัด พร้อมที่จะ
 นำไปขยายพันธุ์ได้

ในการคัดเลือกพันธุ์นั้นคุณวิสิฐ แนะนำว่า ควรเป็นพันธุ์เดี่ยว เพื่อให้เหมาะ กับการปลูกเป็น
 ไม้กระถาง ความสูงของต้นเมื่อวัดจากผิวหน้าเครื่องปลูก อยู่ระหว่าง 30 ถึง 50 ซม. ทนทานต่อโรค
 และแมลง, ขนาดและสี ดอกตรงตามพันธุ์, เปอร์เซ็นต์การงอกดี (มากกว่า 80% ขึ้นไป)

ในการเพาะเมล็ด ของต้นลูกบัต่ออสเตรเลีย นั้น จะเพาะในตระกร้าพลาสติก ที่บรรจุวัสดุ
 เพาะซึ่งเป็นถ่านแกลบหรือแกลบดำ ลงในตระกร้าแล้วทำร่องแนวโรย เมล็ดลึก ประมาณ 2 เท่าของ
 เมล็ดลูกบัต่ออสเตรเลีย ห่างระหว่างแนว ประมาณ 2 นิ้ว จัดวางเมล็ดที่เตรียมดีแล้วลงในร่องแบบ
 แถวเรียงหนึ่ง แล้วกลบด้วยถ่านแกลบ เก็บไว้ในร่ม รดน้ำปกติ เก็บไว้ในที่ร่มประมาณ 1-2 เดือน ต้น
 กล้าลูกบัต่ออสเตรเลียจะงอกขึ้นมา



เลือกเด็ดผลที่แก่จัดนำมาเพาะ



ขยี้เอาเนื้อออกเหลือแต่เมล็ด

วัสดุเพาะ ควรมีคุณสมบัติ เบา, โปร่ง, สะอาด, ชุ่มน้ำได้ดีพอสมควร เช่น ทรายหยาบ (เลือกทรายก่อสร้าง ไม่ควรใช้ทรายขี้เป็ด) ร่อน 1 ส่วน, ขุยมะพร้าวร่อน 1 ส่วน โดยปริมาตร ผสมคลุกให้เข้ากัน ในขณะแห้ง เมื่อเข้าเป็นเนื้อเดียวกันแล้วจึงพรมน้ำเล็กน้อย คลุกใหม่อีกครั้งให้เข้าเป็นเนื้อเดียวกัน ใช้มือสัมผัสวัสดุเพาะ ถ้ารู้สึกเย็นมือหรือเมื่อกำแล้วจับเป็นก้อนได้แต่จะแตกออกได้ง่ายเมื่อสัมผัส แสดงว่าใช้ได้ แต่ถ้ายังไม่เย็นมือให้พรมน้ำและคลุกใหม่อีก ทำเช่นนี้เรื่อย ๆ จนกว่าจะได้ความรู้สึกเย็นมือเมื่อสัมผัส ถ้าไม่มีวัสดุเพาะดังกล่าวให้เลือกใช้วัสดุอื่นได้ เช่น ทราย + ถ่านแกลบ หรือ ขุยมะพร้าว + ถ่านแกลบ เป็นต้น ในต่างประเทศนิยมใช้ พีทมอส, เวอร์มิคูไลท์ หรือ ทั้ง 2 อย่างผสมกัน



ทำแนวร่องวัสดุปลูก เพื่อหยอดเมล็ด



ต้นกล้าในกระบะเพาะ

เมื่อต้นกล้าเริ่มมีใบจริง 2-3 ใบ (ประมาณ 2 เดือน) จึงย้ายต้นกล้าลงปลูกในกระถาง 4 นิ้ว โคนที่วัสดุที่ใช้ย้ายกล้า อาจใช้วัสดุเพาะกล่าก็ได้ หรืออาจผสมปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกเก่า (ซึ่งปุ๋ยทั้งสองต้องแห้ง และร่อนให้มีขนาดเดียวกับวัสดุเพาะ) ลงไปประมาณ 1 ใน 10 ส่วนของวัสดุเพาะ เพื่อเพิ่มธาตุอาหารให้กับวัสดุย้ายกล้า หรืออาจใช้ปุ๋ยละลายช้าใส่ลงในวัสดุย้ายกล้า ประมาณ 2 ถึง 4 เมล็ดต่อต้นกล้า 1 ต้น แทนการใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกเก่า



กระถางพลาสติก ขนาด 6 – 12 นิ้ว

กระถางพลาสติกจะมีน้ำหนักเบา ราคาพอสมควรมีให้เลือกหลายสี เก็บรักษาน้ำได้ดีกว่ากระถางดินเผา ทำให้ลดระยะเวลาการให้น้ำลง กระถาง มีขนาดตั้งแต่ 6 ถึง 12 นิ้ว แล้วแต่ชนิดและจำนวนกล้าที่จะปลูก โดยทั่วไปถ้าปลูกต้นเดียวมักใช้กระถางขนาด 6 ถึง 9 นิ้ว

กระถางหรือถุงที่ใช้ย้ายกล้า ไม่ควรใหญ่เกินไป โดยทั่วไปเส้นผ่าศูนย์กลางไม่ควรเกิน 4 นิ้ว นำวัสดุย้ายกล้าใส่กระถางหรือถุง โดยใส่แค่ถึงปากถุงหรือกระถาง แล้วตบกระถางหรือถุงเบา ๆ วัสดุปลูกจะยุบตัวลงเล็กน้อย นำกล้าออกกะบะเพาะ โดยพยายามให้รากขาดน้อยที่สุด นำกล้าวางบนวัสดุปลูกในกระถาง ให้ต้นตั้งตรงอยู่กลางกระถาง แล้วใส่วัสดุปลูกให้ถึงประมาณ 1 นิ้วจากปากกระถาง ถ้ากล้าต้นเตี้ย เมื่อกลบวัสดุปลูกอาจ0ทับยอด ให้ขยับต้นกล้าขึ้นกะให้วัสดุปลูกอยู่ระดับเดียวกับใบเลี้ยง แต่ถ้ากล้าต้นสูงมาก ให้นำดินบริเวณรากของต้นกล้าออกบ้างเพื่อให้ต้นกล้าอยู่ต่ำลง ใช้นิ้วมือกดผิวด้านบนวัสดุปลูกเบา ๆ เพื่อให้วัสดุปลูกกระชับกับรากมากขึ้น



โรงเรือนคลุมตาข่ายป้องกันนก หนู



รดน้ำอย่าให้แฉะ

ควรเก็บต้นลูกปิดออสเตรเลียไว้ในร่ม เช่นในโรงเรือนพลาสติก มีตาข่ายคลุมโรงเรือน โดยรอบเพื่อป้องกัน นก หนู หรือกระแตเข้ามาทำลายกัดกินผลเสียหาย และหมั่น ให้น้ำสม่ำเสมอ อย่าให้ขาดน้ำแต่อย่าให้น้ำขัง ลูกปิดออสเตรเลียต้องการดินที่มีธาตุอาหารครบถ้วน จึงควรหมั่นให้ปุ๋ย คอก อย่างน้อย 3 สัปดาห์ต่อครั้ง

ในเรื่องของโรค และศัตรูพืชที่พบ คุณวิสิฐ แนะนำว่า เพ็ลี่ยอ่อนมักจะติดกินน้ำเลี้ยงที่ ยอดใบอ่อน ซึ่งป้องกันได้ โดยฉีดพ่นยา มาลาไทออน หรืออาจใช้ เซฟวิน 3 สัปดาห์ ต่อครั้ง ในระยะที่เริ่มแตกใบอ่อน

ข้อควรระวังในการนำไปวางประดับควรระวัง นก หนู หรือกระแต ที่ชอบมากัดกินผลทำให้เสียหาย หากดูแลให้น้ำและใส่ปุ๋ย ผลจะสามารถติดอยู่ที่ต้นเป็นเดือนทีเดียว

เป้าหมายการผลิต เนื่องจากในปัจจุบันทางสถานีได้พัฒนาพันธุ์ที่มีผลสีขาวได้เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งชนิด แต่ยังมีปริมาณน้อยมากไม่พอกับความต้องการ ผลผลิตส่วนใหญ่จะส่งให้กับโครงการหลวงโดยเฉลี่ย 4500 –5000 กระถาง ต่อปี และคาดว่าผลผลิตจะเพิ่มมากขึ้น ในปีต่อไป

ราคาที่ทางสถานีส่งให้กับโครงการหลวงราคาโดยเฉลี่ย 100 บาทต่อ ต้น โดยที่ต้นที่

สามารถจำหน่ายได้ต้องมีอายุ3 ปีหรือมากกว่า



ลูกบัตถออสเตรเลียจึงนับได้ว่า เป็นต้นไม้ประดับขนาดเล็ก ใบมีสีเขียวสดใสมิชอบใบนูนขึ้นดูแปลกตา ผลมีจำนวนมากต่อต้นและมีสีแดงสดใสใช้ประดับตกแต่งสถานที่ให้สวยงาม ใช้ตั้งประดับบนโต๊ะทำงานก็สวยเก๋ดี ผลติดอยู่กับต้นนาน น่าจะเป็นพืชอีกชนิดหนึ่งที่มีทิศทางที่สดใสเป็นของฝาก ของขวัญได้ดีทีเดียว

ผู้สนใจสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ คุณวิสิฐ กิจสมพร หัวหน้าสถานีวิจัยดอยปุย สถานีวิจัยดอยปุย เลขที่ 174 หมู่ 12 ถนนศรีวิชัย ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โทรศัพท์ (053) 211-142 ในวันและเวลาราชการ

<http://www.aerdi.ku.ac.th/department/doiput/doiput%20office.htm>

หากท่านที่สนใจข้อมูลในรูปแบบ วีซีดี **เรื่องการปลูกและขยายพันธุ์ไม้ประดับกระถางลูกบัตถออสเตรเลีย** สามารถติดต่อสั่งซื้อได้ที่ สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ลาดยาว จตุจักร กทม. 10900 โทร 02-5792294 และ 02-9428460 ต่อ 118 หรือ <http://www.eto.ku.ac.th/media/index.html>

ข้อแนะนำในการเยี่ยมชมสถานีวิจัยดอยปุย ช่วงเวลาที่เหมาะสม คือต้นเดือนธันวาคม – ปลายเดือนกุมภาพันธ์ ทางสถานีมีบ้านพักเรือนรับรอง ที่สวนสองแสน ซึ่งบรรยากาศสวยงาม 2 หลัง จุได้หลังละ 10-20 คน และที่สวนบวักห้า ซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้ๆกับที่ทำการของสถานี 1 หลัง

<http://www.aerdi.ku.ac.th/department/doiput/tourist%20attraction%20doipuy/Rate%20Room.pdf>

สามารถ ชม และเลือกซื้อผลผลิตจากแปลงทดลองของสถานีได้ตลอดเวลา ซึ่งเจ้าหน้าที่ทุกท่านจะคอยต้อนรับท่านด้วยความอบอุ่นเป็นกันเอง ที่เดียวครับ

ฉบับหน้า จะนำท่านไป พบกับ การทำการประมงในอ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนวชิราลงกรณ หรือที่คุ้นเคยกันดีในชื่อ เขื่อนเขาแหลม จังหวัดกาญจนบุรี เรื่อง **ปลาชีวแก้วและการแปรรูป** ครับ